

Rimska povijest

Uvod

Rimska povijest

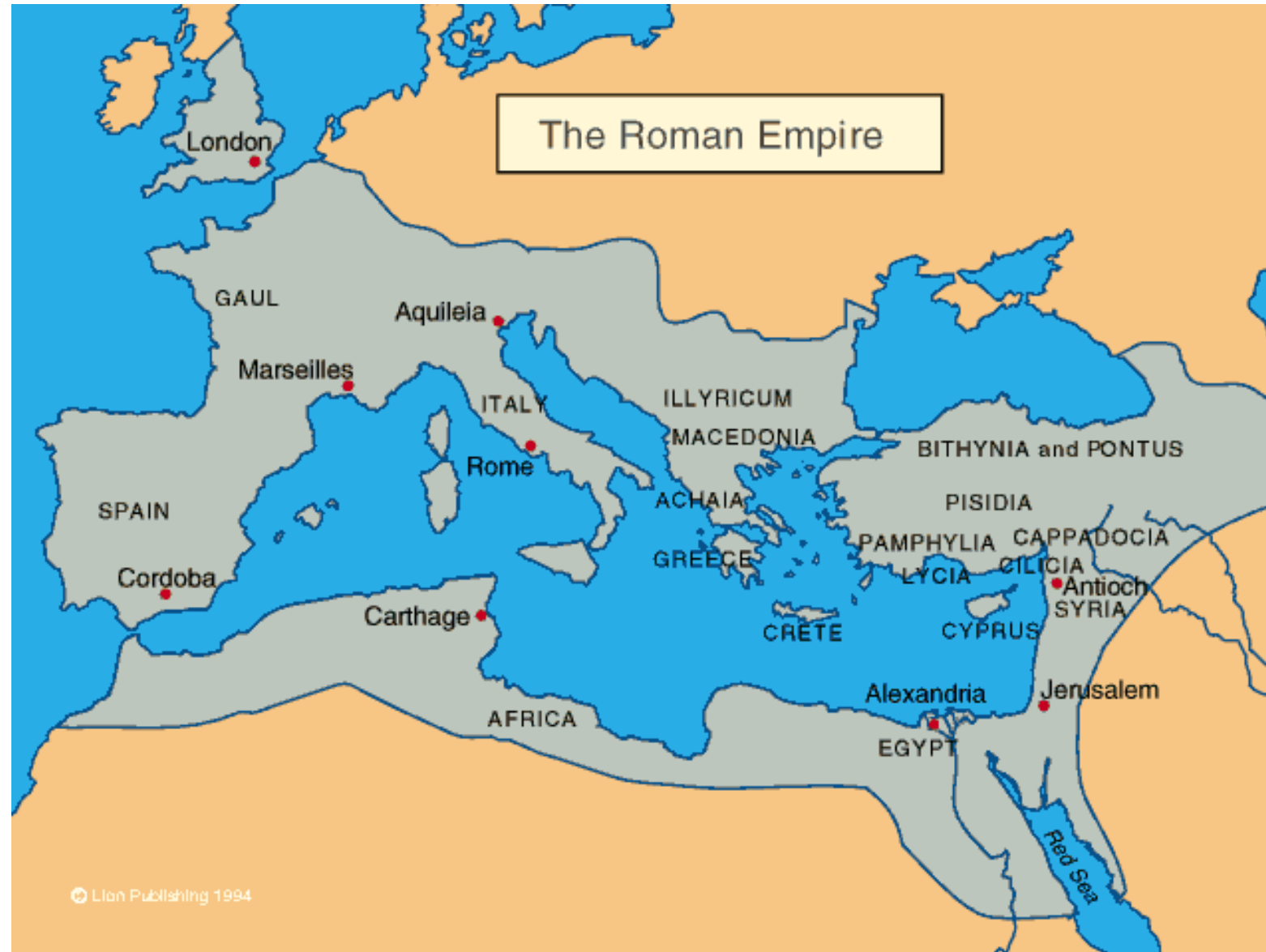
- Povijest rimske civilizacije
- Povijest grada Rima
 - Italsko naselje na obalama rijeke Tiber

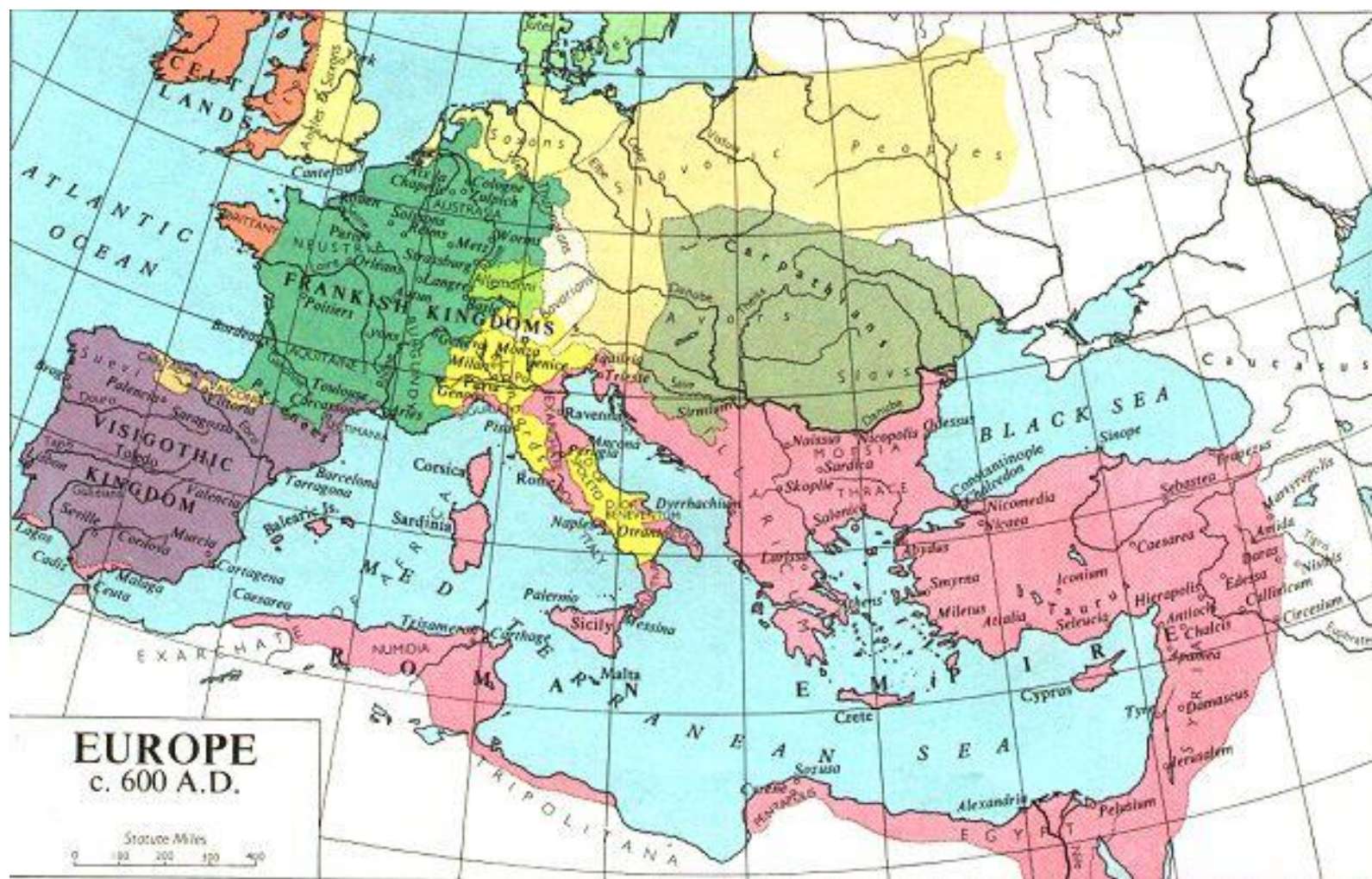
Tradicionalna podjela rimske povijesti

- Pretpovijesni Rim
- 753. pr. Kr. – 509. doba kraljevstva
- 509. – 27. pr. Kr.: doba republike
- 27. pr. Kr. – kraj 5. st.: doba Carstva
- *
 - Post-antička povijest Rima

Dominantno obilježje antičke povijesti

- Politički uspon i širenje
- Od naselja do međunarodne velesile
 - Kontrola susjednih područja
 - Asimilacija okolnih kultura
 - Dominantna sila na Mediteranu
 - Dominantna sila u Europi

Počeci

- Tradicionalno gledište: Rim osnovan 753. pr. Kr. (21. travnja)
 - Marko Terencije Varon (116.–27. pr. Kr.): kanon kronologije u rimsko doba: *Ab Urbe condita*
- Kontinuitet naseljenosti
- Arheološki nalazi: naseljenost i prije 753.

Mitovi

- Rimski mitovi o vlastitom početku

1)

- Romul i Rem
 - Priča nastala u 6. st. pr. Kr.?
 - Najstariji pisani dokaz mita – 3. st. pr. Kr.
 - Mit prenose: Kvint Fabije Piktora, Livije, Plutarh, Dionizije od Halikarnasa, Tacit, Vergilije, Ovidije

2)

- Eneja
 - Priča nastala u 3. st. pr. Kr.?

1) Romul i Rem

- Romul i Rem

- Blizanci boga Marsa i Reje Silvije (kći Numitora, kralja Alba Longe)

- Osnutak Rima
- Početak rimskoga stanovništva i društvene strukture
- Početak rimskog kraljevstva

2) Eneja

- Eneja – trojanski ratnik

- Osnutak Rima

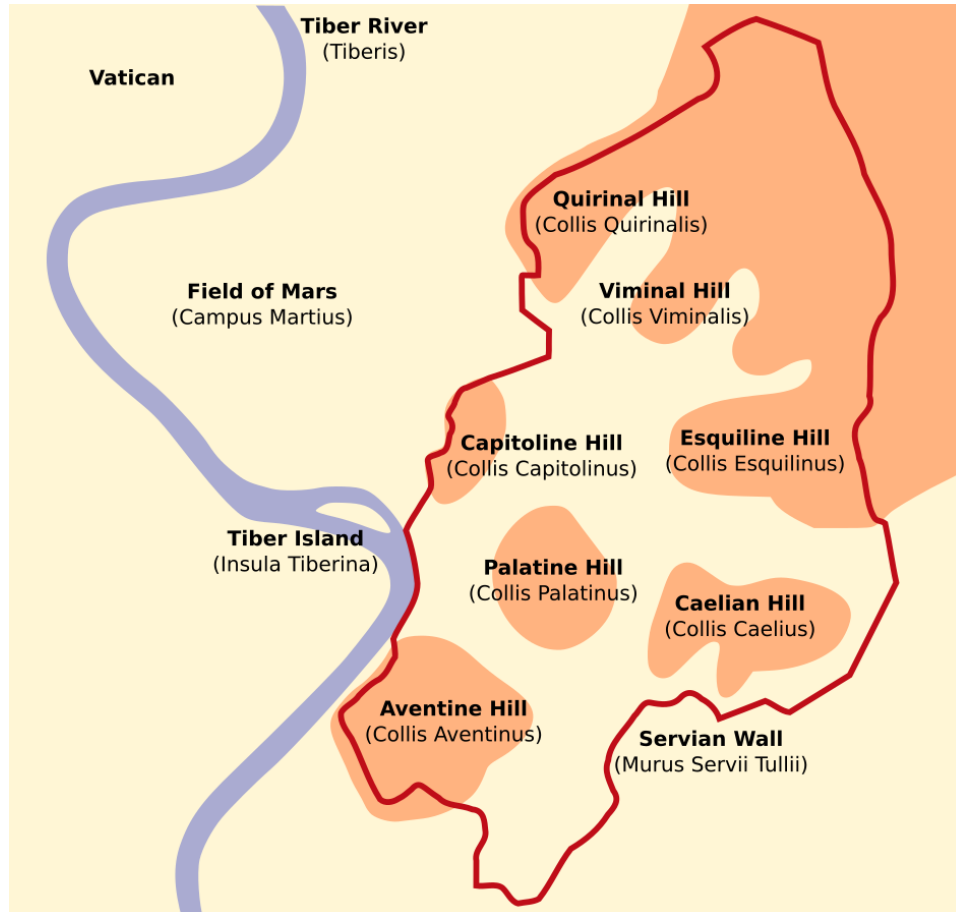
Homer, The Iliad 20.349-356 Composed ca. 700 BC

- Poseidon's prophecy: "[Aeneas] is destined to survive. Yes, so the generation of Dardanus will not perish, Obliterated without an heir, without a trace... Now [Zeus] has come to hate the generation of Priam, And now Aeneas will rule the men of Troy in power – His sons' sons and the sons born in future years."

- Dionysius of Halicarnassus Roman Antiquities 1.72.2 ... that Aeneas came into Italy from the land of the Molossians with Odysseus and became the founder of the city, which he named after Romê, one of the Trojan women. He says that this woman, growing weary with wandering, stirred up the other Trojan women and together with them set fire to the ships.

- Vergilije (70.-19. pr. Kr.) – Eneida!

Naselje

- Sedam brežuljaka
- Trgovačko sjecište

Stanovništvo na Apeninskom poluotoku

- Latini
- Sabinjani
- Umbri
- Samničani
- Etrušćani
- Grci

Etrušćani

- Nakon 650. pr. Kr. – dominantni u Italiji
- Pretpostavke o tome da je Rim bio pod snažnim utjecajem Etruščana do oko 500. pr. Kr.
- Rimska gradnja hramova
- Religija
- Tri zadnja rimska kralja Rimljani su smatrali dijelom Etruščanima

Kraljevstvo

- Period kada gradom i okolnim teritorijem upravljaju kraljevi
- Trajalo do uspostave republike 509. pr. Kr.
- Malo izvora za ovo razdoblje
 - Galska provala u Rim 390. pr. Kr.
 - Uništeni brojni izvori za rimsku povijest
- Saznajemo iz kasnijih tekstova (temeljem usmene tradicije?)
 - Tit Livije, Plutarh, Dionizije od Halikarnasa
- Tradicionalna kronologija
- Rimski kraljevi
 - 753. pr. Kr. - 715. pr. Kr. - Romul
 - 715. pr. Kr. - 673. pr. Kr. - Numa Pompilije
 - 673. pr. Kr. - 642. pr. Kr. - Tulo Hostilije
 - 642. pr. Kr. - 617. pr. Kr. - Anko Marcije
 - 617. pr. Kr. - 579. pr. Kr. - Tarkvinije I. Prisk
 - 578. pr. Kr. - 534. pr. Kr. - Servije Tulije
 - 534. pr. Kr. - 509. pr. Kr. - Tarkvinije II. Oholi
- [The Seven Kings of Ancient Rome explained in Seven Minutes \(youtube.com\)](#)

Obilježja

- Politički sustav: izborna monarhija
- Ekspanzija na okolni teritorij Lacija
- Uspostava društvene strukture
 - Patriciji i plebejci
- Uspostava senata
- Religijska organizacija (svećenička struktura)
 - Osobito za Nume Pompilija
- Temelji rimskoga prava
 - Božansko pravo
 - Pozitivno pravo
 - Običaj u središtu
- Kulturna prožimanja Rima i okolnih područja
- Zidine – obrana

Sustav vlasti

- Doživotna vlast
 - Senat – mora pronaći novog kralja i nominira ga
 - Dvorsko vijeće – predstavlja ga – građani izglasavaju
 - Ispitivanje božanske podobnosti
 - Dvorsko vijeće – mora odobriti zakon samog kralja
- Imperium: Vrhovna vojna (nad svim legijama), izvršna, sudska vlast
- Vrhovni sudac
 - Sudsko vijeće – samo savjetuje
- Pravo postavljanja službenika
 - Tribun – kraljeva garda / pravo predstavljanja zakona i sazivanja dvorske skupštine
 - Prefekt – upravitelj grada / zamjenik kralja u odsustvu
- Pravo imenovanja patricija u senat
- Pravo sazivanja senata i dvorskog vijeća
- Pravo predlaganja zakona
 - Dvorsko vijeće treba službeno donijeti
- Proglašenje rata
 - Uz pristanak senata i vijeća
- Pravo vođenja svih religijskih ceremonija i postavljanja dijela svećenika
- Kralj je pontifex

Romul

- Politika
 - Uspostavio senat: Osobno izabrao članove
 - Savjetodavna uloga
 - 100 senatora (patres)
 - Koordinacija proglašenja zakona
 - 12 liktora
 - Fortifikacija
- Stanovništvo
 - Dozvola svima da se nastane
 - Podjela na 30 kurija (izborne jedinice)
 - Otmica Sabinjanki
- Ratovi
 - Sabinjani
 - Okolna plemena
- Latinsko-sabinjanska vlast

Numa Pompilije

- Stabilizacija (manje ratova)
 - Mirovni sporazumi
- Vjerska reforma
 - Svećenici božanstvima
 - Pontifex maximus – uspostava službe
- Kalendar
 - 12 mjeseci

Tulo Hostilije

- Novi ratovi
 - Sabinjani
 - Alba Longa
- Stanovništvo
 - Širenje
- Urbanizacija

Anko Marcije

- Fortifikacija
- Mostogradnja i prvi akvedukt
- Savezi s okolnim gradovima – latinsko stanovništvo ujedinjeno pod rimskom vlašću
- Stanovništvo
 - Latine smješta na Aventin i formira ih u stalež plebejaca

Lucije Tarkvinije Prisk

- Etrušćanskog porijekla
- Uspješni ratovi sa Sabinjanima i Etrušćanima – daljnja ekspanzija
- Stanovništvo
 - Daljnje naseljavanje Aventina i Celija
- Vlast
 - Senat – 200 članova

Bogaćenje ratovima

- Uspostava sustava kanalizacije
- Početak gradnje rimskog foruma
- Circus maximus
- Mostogradnja
- Hram Jupiteru

Servije Tulije

- Etrušćanin
- Ratovi s Etrušćanima
- Gradnja zida oko cijeloga grada
- Gradnja Dijaninog hrama
- Podjela stanovništva prema cenzusu (pet staleža)
- Uprava
 - Centurionska i plemenska skupština

Lucije Tarkvinije Oholi

- Novi uspješni ratovi
 - Potvrda dominacije u Laciju
- Daljnja gradnja unutar grada
- Tiranija?
- Ustanak patricijskih obitelji 509.